

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.565/2025/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Rózsa Péter ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. T. I. kollégiumvezető által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben bírósági jogkörben okozott kár megtérítése és egyéb iránt indult perében a Debreceni Törvényszék 32.P.20.856/2024/79. számú ítélete ellen a felperes által 82. sorszám alatt benyújtott és 84. sorszám alatt kiegészített fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy 68 694 (hatvannyolcezer-hatszázkilencvennégy) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperessel szemben T. R. és T. G. 2006. augusztus 14. napján nyújtottak be ismételten keresetlevelet a M.-i Városi Bíróságon P.20.2../2009. szám alatt lakás kiürítése, lakáshasználati díj és rezsi költség megfizetése iránt (a továbbiakban: alapper). A bíróság a 2006. november 15. napján megtartott tárgyaláson a per tárgyalását felfüggesztette, a per az alapper felpereseinek 2009. január 7. napján érkezett kérelmére folytatódott. Jelen per felperese a perben érdemi ellenkérelem mellett beszámítási kifogást is előterjesztett, azonban védekezését és beszámítási kifogását is több egymást követő iratban adta elő akként, hogy az egyes beadványokban további határidő engedélyezését kérte a nyilatkozattételre. A nem kellően határozott beadványokra tekintettel a bíróság többször hiánypótlást rendelt el, majd a jelen per felperese 2009. május 4. napján panaszt terjesztett elő az eljárás egyoldalúságára hivatkozva. Az alapperben eljáró bíróság 2009. május 22. napján az ingatlan kiürítése és birtokbaadása iránti kereset tekintetében részítéletet hozott, amellyel szemben jelen per felperese fellebbezést terjesztett elő, a fellebbezés indokainak előadására is határidő engedélyezését kérte. A részítéletet a M.-i Törvényszék 2012. április 3. napján kelt Pf.23.2../2010/9. szám alatti ítéletével helybenhagyta. A jogerős részítélettel szemben jelen per felperese által indított felülvizsgálati eljárásban a jogerős részítéletet a Kúria Pfv.I.21.8../2012/9. szám alatti határozatával hatályában fenntartotta. A felek közötti elszámolással összefüggésben folytatódó eljárásban a bíróság több alkalommal is hiánypótlásra hívta fel jelen per felperesét egyes perbeli nyilatkozataival összefüggésben. A per 2009. szeptember 7. napjától szünetelt, mivel a kitűzött tárgyaláson a felek, így jelen per felperese sem jelent meg. A P.206../2009. szám alatt folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően 2012. június 1. napján hozott ítéletet. Az ítélet ellen jelen per felperese fellebbezett, fellebbezésének indokait hiánypótlást követően meghosszabbított határidőben adta elő. Emellett a felperes az ítélet kiegészítését is kérte, kérelmét az elsőfokú bíróság 2012. október 17. napján tartott tárgyaláson elutasította. amely végzést jelen per felperese szintén fellebbezéssel támadott, amelynek indokait szintén csak meghosszabbított határidőben adta elő. Az ítélet kiegészítését elutasító végzést a másodfokú bíróság helybenhagyta, ugyanakkor 2014. április 29. napján meghozott 2.Pf.21.6../2013/24. szám alatti végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A megismételt

eljárásban jelen per alperese továbbra is minden bírói felhívásra további határidő engedélyezését kérte, többször kérte a tárgyalás elhalasztását, a kitűzött tárgyalásokon nem jelent meg, beszámítási kifogását felemelte. Az alapperben eljáró elsőfokú bíróság 2015. augusztus 28. napján ismételten ítéletet hozott. Jelen per felperese a ezen utolsó tárgyalásról készített jegyzőkönyv és a tárgyaláson meghozott végzés kijavítását és kiegészítését, továbbá az ítélet kiegészítését és kijavítását is kérte, majd az ítéletet kijavító P.21.5../2014/86. szám alatti végzés kiegészítése és kijavítása iránt kérelmet is benyújtott. A másodfokon eljáró M.-i Törvényszék a bizonyítás kiegészítését követően 2018. október 30. napján hozott 3.Pf.20.2../2018/39. szám alatt jogerős ítéletet. A jelen per felperese által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria hivatalból elutasította, a benyújtott alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság visszautasította.

[2] A felperes 2009. június 10-én az eljáró bíró ellen kizárási kérelmet nyújtott be az egyoldalú eljárásra hivatkozva, amelyet a M.-i Városi Bíróság 25.PK.52.9../2009/2. szám alatti végzésével elutasított, amellyel szemben a felperes panasszal élt. A felperes 2009. július 8. napján már a M.-i Városi Bíróság ellen nyújtott be kizárás iránti kérelmet, amelyet B.. Megyei Bíróság 2.Pkk.21.9../2009/2. szám alatti végzésével utasított el, amellyel szemben a felperes szintén panasszal élt, majd 2009. október 2-án ismételt kizárás iránti kérelemmel élt a M.-i Járásbíróság, de immár a B.. Megyei Bíróság ellen is, amelynek kizárását a Debreceni Ítéltábla Pkk.II.20.0../2010/2. szám alatti végzésével tagadta meg. A felperes 2010. augusztus 4-én, 16-án és szeptember 21-én a B.. Megyei Bíróság Pf. 2. tanácsának kizárását kérte, amelyet a Megyei Bíróság másik tanácsa megtagadott. A felperes 2010. december 11. és december 16. napján azonban ismét kizárási kérelme nyújtott be, immár a B.. Megyei Bíróság 1. és 2. Pf. tanácsa ellen is, a kizárás megtagadásával egyidejűleg a bíróság pénzbírsággal is sújtotta. Jelen per felperese továbbá első kérelmének elutasítását követően ismételt és eredménytelen költségmentesség iránti kérelmeket (2010. július 9-én, 2012. július 3-án, 2013. január 24-én, 2015. október 30-án és 2018. március 22-én) és ezekkel összefüggésben fellebbezéseket terjesztett elő is és az eljárás szabálytalansága miatti kifogásokat is benyújtott.

[3] A felperes keresetében a per tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogának megsértése miatt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 2. §-ának (3) bekezdése alapján 700 000 forint sérelemdíj; továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 349. §-ának (3) bekezdése alapján bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén 158 673 forint vagyoni kártérítés és ezen összegek után késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A per tisztességes lefolytatásához való jogának a megsértését állította arra hivatkozva, hogy az alapperben eljáró bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek; F. I.-né tanú meghallgatását a bíróság nem foganatósította, a meghallgatása a tanú halála okán lehetetlenné vált; a bíróság csak jelentősen elkésve kereste meg a M.-i Hőszolgáltató Kft-t, amely így a 2008. január 1-t megelőző időszakra nem tudott adatot szolgáltatni; a bizonyítási teherről nem oktatták ki; a szakértői vélemények kapcsán tett észrevételeit nem vették figyelembe; a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytatott le, az ennek alapján hozott határozattal szemben ugyanakkor már nem volt helye jogorvoslatnak, így sérült a jogorvoslatihoz való joga; a jogerős ítélet megalapozatlanul rögzíti, hogy 2012. augusztus 14. napjáig nem üritette ki a perbeli ingatlant, emellett a beszámítási kifogásának egyes tételeit nem vette figyelembe. A jogvita észszerű időn belül történő elbírálásához való joga is sérült a 2006-tól 2018-ig tartó eljárással. A bíróság továbbá jogellenesen kárt okozott azzal, hogy a jogerős ítélt számítási hibát tartalmaz 3718 forint összegben; a bíróság nem vette figyelembe, hogy az ÉMÁSZ 5843 forintot visszautalt az alapper felperesének; a telefonszámla vonatkozásában 598 forint különbözetet az ítélet nem vett figyelembe; a telefonszámlából 1 464 forint temetési költségként merült fel, amit az örökösöknek kellett

volna viselniük; a 2012. június 14. és 2012. augusztus 14. közötti időszak vonatkozásában az alperes terhére megállapított 38 000 forint használati díj, 9616 forint távhődíj, illetőleg 4434 forint gázszámla tekintetében nem volt helye a kötelezésének, mivel az ingatlan kulcsait korábban átvehette volna a jogosult; a jogerős ítélet nem vette figyelembe, hogy a M.-i Hőszolgáltató Kft. 95 000 forintot visszautalt az alapper felperesének.

[4] Az alperes ellenkérelmében a keresetek elutasítását kérte. Vitatta, hogy megsértette volna a felperesnek a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, illetve, hogy sérült a felperesnek a perek észszerű időn belül történő befejezéshez fűződő joga, és rámutatott, hogy az elhúzódo pertartamhoz éppen a felperes magatartása vezetett. A vagyoni kártérítés tekintetében vitatta, hogy jogellenes magatartást tanúsított volna, és hivatkozott arra, hogy a bírósági jogkörben okozott károkért való felelősség csak a kirívóan okszerűtlen mérlegelés vagy kirívóan súlyos jogértelmezési, jogalkalmazási hiba, tévedés elkövetése esetén állapítható meg, amely nem áll fenn.

[5] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperes javára 18 485 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a le nem rótt 51 520 forint illeték az állam terhén marad.

[6] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy a tisztességes eljáráshoz és a jogviták észszerű időn belül történő befejezéshez való jog az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése által megfogalmazott alapjog. A jogvita észszerű időn belül történő befejezéshez való jog megsértésre alapított igény esetén az eljárás egészének tartamát kell vizsgálni; és figyelembe kell venni a konkrét eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is. Az alappernek – az eljárás felfüggesztése időtartamának figyelmen kívül hagyásával számított – mintegy 10 éves időtartama a jogvita tárgyára és természetére is tekintettel meghaladta a per befejezéséhez szükséges észszerű időtartamot, amelyet 5 évben határozott meg. Kifejtette, hogy az 1952. évi Pp. 2. §-ának (2) bekezdése ugyanakkor kizárja, hogy a perbeli jogait visszaélészerűen gyakorló fél számonkérje a bíróságon az eljárás elhúzódoását; ezért vizsgálta, hogy a felperes magatartása mennyiben járult hozzá az alapügy elhúzódoásához. Megállapította, hogy a felperes alaptalan kizárási indítványok; ismételt, alaptalan költségmentesség engedélyezése iránti kérelmek, további határidő engedélyezésére irányuló beadványok előterjesztésével; a nagyszámú fellebbezés és egyéb jogorvoslati kérelem; kijavításra és kiegészítésre irányuló indítványok, az eljárás szabálytalansága elleni kifogások, panaszok előterjesztésével alapvetően hozzájárult az eljárás elhúzódoásához. Az alapperben eljár bíróságok pervezetése nem volt alkalmas a jelen per felperese perelhúzó magatartásának megakadályozására. Nem választható el egymástól a felperes perelhúzó magatartása és az alperes pervezetése által okozott időtartam növekedés, amely esetben na bírói gyakorlat szerint (BH2021. 42.) a per elhúzódoását okozó fél nem kérheti számon a bíróságon az eljárás késedelmes voltát, ezért a felperes ezen igénye nem volt megalapozott.

[7] A jogerős ítélet indokolásának egyes elemeit felhívva akként foglalt állást, hogy az alapperben eljár bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett; a jogerős ítélet tartalmazza az 1952. évi Pp. 221. §-ának (1) bekezdése szerint elvárt tartalmi elemeket. Az indokolási kötelezettségből nem következik, hogy a bíróságnak a fél által felhozott valamennyi évrre reagálnia kellene. A jogerős ítélet ugyanakkor kitért jelen per felperesének a szakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételeire; és arra is, mely körülményekre tekintettel állapította meg az ingatlan birtokbaadásának időpontját; a lakásfenntartási költségek vonatkozásában is indokolta a döntését. Csupán a feleperes indokolatlan elvárása valamennyi figyelembe vett számla tételes rögzítése az ítélet indokolásában, elegendő, ha a költségek összege szolgáltatóként és időszakonként egyértelműen azonosítható. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárásban elkövetett eljárási szabálysértések nem jelentik a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, ha azokat a másfokú bíróság orvosolta. A jelen per felperese által

indítványozott megkeresést az eljárt másodfokú bíróság részben fogatosította, részben indokát adta annak, hogy az miért volt szükségten; az ÉMASZ Nyrt által visszautalt összeget el is számolta. Nem mellőzhető ugyanakkor annak értékelése, hogy a felperes a visszautalással kapcsolatosan nem támasztott határozott igényt. az alapperben. F. I.-é tanúkenti meghallgatására valóban nem került sor a felperes indítványa ellenére, de a felperes nem is jelölte meg, hogy a meghallgatást mely tényre kéri; másrészt a bíróság mérlegelési körébe tartozik, hogy mely bizonyítást mellőzi; harmadrészt a vételárral kapcsolatos beszámítási igényt a jogerős ítélet nem csupán a bizonyítottság hiánya miatt találta megalapozatlannak, hanem azért, mert a felperes azt csak ajándék visszakövetelése címén érvényesíthette volna, amelyre nem hivatkozott. Az 1952. évi Pp. is lehetővé tette a másodfokú eljárásban bizonyítás lefolytatását; az nem sértette a felperesnek sem a per tisztességes lefolytatáshoz, sem a jogorvoslathoz való jogát. A jogerős ítélet rögzítette, hogy miért 2012. augusztus 14. napját tekintette az ingatlan birtokbaadásának időpontjaként, amely indokokat maga is osztott. Mindezek alapján a felperesnek a per tisztességes eljáráshoz való joga sem sérült.

[8] A bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti keresettel összefüggésben rámutatott, hogy a felperes az állított számítási hibák kijavítását kérhette volna, ennek hiányában az alperes kártérítési felelősségének feltétele hiányzik. Az ÉMASZ Nyrt. 5843 forintos visszautalását a jogerős ítélet figyelembe vette, ugyanakkor a felperesnek ezzel összefüggésben nem is volt határozott igénye az alapperben, így bizonyítás nem volt elrendelhető. A felperes az alapperben nem bizonyította, hogy a 1464 forint telefonköltsége néhai házastársának temetésével összefüggésben merült fel, és azt sem, hogy a M.-i Hőszolgáltató 95 000 forintot visszautalt az alapper felperesének. A kártérítési igénnyel összefüggésben is kétért arra, hogy a másodfokú bíróság kellően indokolta az ingatlan birtokbaadásának általa figyelembe vett időpontját, amelyre tekintettel az ezen időpontig jelen per felperese terhére megállapított használati díjra és rezsiköltségre alapított kártérítési igény is megalapozatlan, Hangsúlyozta, hogy a bíróság kártérítési felelősségét csak kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési hiba alapozza meg; az alapperben ilyen nem állt fenn, ezért a felperes kártérítés iránti igényét is elutasította.

[9] Az ítéletben indokát adta a felperes által jegyzőkönyv kijavítása iránti előterjesztett kérelem, illetve az általa benyújtott eljárási kifogás elutasításának is.

[10] A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes útiköltségből álló perköltségnek megfizetésére.

[11] A felperes fellebbezésében és annak kiegészítésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetnek megfelelő ítélet meghozatalát, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, továbbá kérte költségei megtérítését. Kérte továbbá az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének elsődlegesen a megváltoztatásával annak megállapítását, hogy az alperes maga viseli a perköltségét, másodlagosan az alperesnek fizetendő perköltség csökkentését, míg harmadlagosan erre vonatkozóan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

[12] Az általa megsértettként állított jogszabályhelyek több oldalon át tartó felsorolását követően hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet nem felel meg a Pp. 346. §-a (4) és (5) bekezdéseinek és az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésének sem, az indokolás hiánya megalapozatlanná teszi az ítéletet. Az elsőfokú ítélet nem tartalmazza az annak alapjául szolgáló jogszabályokat és azok értelmezését; nem tartalmazza teljeskörűen a csatolt iratokat, bizonyítási indítványokat és arra vonatkozó indokolást, hogy azokat miért nem vette figyelembe, továbbá nem állapítható meg, hogy az ítélet konkrétan mely tényeken

alapul; a kereset egyes pontjaira nem ad részletes indokolást sem. Az elsőfokú bíróság továbbá anyagi pervezetési kötelezettségét és a Pp. 115. §-ának (1) bekezdését is megszegve nem tájékoztatta és nem hívta fel hiánypótlásra annak érdekében, hogy nyilatkozatait teljeskörűen megtehesse; nem adott megfelelő tájékoztatást a bizonyítási érdekről az egyes keresetekkel összefüggésben; a bizonyítási teherről adott általános tájékoztatás nem megfelelő.

[13] Az alperes ellenkérelme nem felelt meg a Pp. 199. §-a (2) bekezdése b) pontjának és a (4) bekezdésének. Az általános védekezést rögzítő érdemi ellenkérelemre tekintettel a Pp. 181. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján azt alperest bírósági meghagyással kellett volna kötelezni a vagyoni kár és ahhoz kapcsolódó perköltsége megfizetésére. Az elsőfokú bíróság nem hívta fel válaszirat benyújtására.

[14] Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 160. §-ának (2) bekezdését és a Pp. 161. §-ának (3) bekezdésébe ütközően utasította el a 2025. március 5-i tárgyalásról készült jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelmét (amelynek tartalmát megismételte), ennek indokát sem adta. Az elsőfokú bíróság továbbá megalapozatlanul utasította el az eljárás szabálytalansága miatt előterjesztett kifogását is: a keresetlevelet perfelvételre alkalmasnak találta, majd a perfelvételi tárgyaláson tájékoztatta a bizonyítási érdekről, de 10 perccel ezt követően le is zárta a perfelvételt, nem adva lehetőséget a felperesi jogi képviselőnek a felperessel és meghatalmazottjával való konzultációra, a bizonyítási indítványok írásbeli előterjesztésére vagy a kereset pontosítására, kiegészítésére. A kifogást elutasító végzés nem tartalmazott indokolást sem. Nem valós, hogy nem álltak fenn a perfelvételi tárgyalás elhalasztásának jogszabályi feltételei, hiszen az alperes új állítást tett a tárgyaláson, amikor a kijavítás iránti kérelem hiányára hivatkozott. A perfelvételi tárgyaláson az alapeljárás iratai még nem álltak teljeskörűen rendelkezésre, habár kért határidőt engedélyezni további bizonyítási indítványok előterjesztésére, annak a bíróság nem adott helyt. A perfelvételi tárgyaláson az elsőfokú bíróság a Pp. 191. §-ának (4) bekezdésébe ütközően nem engedte nyilatkozni a „hozzátartozói meghatalmazottat”. Kérte továbbá a 2025. március 4-én és 5-én benyújtott előkészítő iratait hatályosnak tekinteni, amit nem bírált el az elsőfokú bíróság és nem engedélyezte előkészítő irat benyújtását a viszontválaszra. Az elsőfokú bíróság kérelme ellenére nem rendelte el a felperes és jogi képviselője elektronikus hírközlő hálózat útján való meghallgatását. Az eljárási szabályok megsértése alapjogsértéshez, a tisztességes eljáráshoz való joga megsértéséhez vezetett.

[15] Az elsőfokú bíróság a Pp. 279. §-ának (1) bekezdését megsértve a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem megfelelő mérlegelte, az ítélet iratellenes és jogszabálysértő. Kirívóan okszerűtlen érékeléssel utasította el a per észszerű időn belüli befejezéshez való joga megsértésére alapított igényét. Nem felel meg a valóságnak, hogy a per elhúzódásához alapvetően a felperes magatartása vezetett, ezzel összefüggésben az ítélet csak általános hivatkozásokat rögzít annak meghatározása nélkül, hogy az egyes beadványai mikor és hány nappal járultak hozzá a pertartamhoz. A jogorvoslathoz való jogának gyakorlása nem értékelhető rosszhiszemű magatartásként. Egyértelműen meghatározható, hogy a bíróság pervezetése mennyiben járult hozzá az alapper elhúzódásához; az ítélet nem rögzíti az alapperben eljáró bíróság keresetben hivatkozott mulasztásait és jogsértéseit, és ezekre vonatkozó indokolást sem. Hangsúlyozta, hogy az alapperben a M.-i Járásbíróság által elkövetett szabálysértéseket a M.-i Törvényszék hatályon kívül helyező végzése is rögzítette; a hatályon kívül helyező végzés és az újabb elsőfokú ítélet közötti 2 év 3 hónap kizárólag a bíróság felrőható magatartásából adódóan telt el. A megismételt másodfokú eljárásban is szükséges volt további bizonyítás, amely szintén a bíróság magatartása miatt növelte a pertartamot mintegy hét hónappal. Az ellenkérelemben az alperes nem hivatkozott arra, hogy a per a jelen per felperesének magatartása miatt húzódott el, az elsőfokú bíróság ítélete a Pp.

342. §-ának (1) és (3), valamint 266. §-ának (4) bekezdéseibe ütközik, utóbbit azért sérti, mert nem tájékoztatta arról, hogy ezt hivatalból veszi figyelembe.

[16] Az elsőfokú bíróság továbbá nem megfelelően értékelte a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése és a vagyoni kártérítés iránti keresettel összefüggésben az EMÁSZ Nyrt. által visszautalt 5843 forintot, erre vonatkozóan érdemi indokolást sem rögzített. Az alapperben a 2009. április 30-i beadványhoz csatolt irat igazolta az összeg visszafizetését. Az elsőfokú bíróság iratellenesen rögzítette, hogy ezt az alapperben hozott ítélet figyelembe vette; továbbá azt is, hogy ezen összeggel kapcsolatban az alapperben nem volt határozott igénye. Hasonlóképpen megalapozatlan az elsőfokú ítélet az alapperben szereplő 2012. június 14. és 2012. augusztus 14. közötti használati díjjal, kamattal, fűtési költséggel és gázdíjjal összefüggésben: az ingatlan kulcsait 2012. június 14. napján leadta a bíróságon, azt az alapper felperese nem vette át. A lakásban nem az ő bútorai maradtak, az elsőfokú bíróság nem hívta fel ennek bizonyítására. A költségek összegét megfelelően bizonyította. A tisztességes eljáráshoz való jog megsértése és vagyoni kár is, hogy ezen időszakra is kötelezték a használati díj, rezsiköltség megfizetésére. Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás és indokolása ezzel összefüggésben is hiányos, a bizonyítékok értékelése okszerűtlen. Az alapperrel összefüggésben a bíróság idő előtt rendelt el végrehajtást, a végrehajtási lapot utóbb visszavonta, amely hivatkozást az elsőfokú ítélet nem tartalmaz.

[17] Az alapperben nem tájékoztatták arról, hogy neki kell bizonyítania, miszerint az 1464 forint telefonköltség a temetéssel összefüggésben merült fel, ennek ellenére indítványozott tanúbizonyítást és az alperes kötelezését részletes híváslista csatolására, amelyet a bíróság nem foganatosított, mindezzel az alperes szintén megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogát és vagyoni kárt is okozott. Ezen igényét az elsőfokú bíróság nem bírálta el. Szintén nem bírálta el az elsőfokú bíróság az 598 forint telefonköltséggel összefüggő hivatkozását: a tisztességes eljáráshoz való joga megsértéseként és vagyoni kárként is hivatkozott arra, hogy a másodfokú ítéletben a telefonköltség összegét az alperes csak 3202 forintban határozta meg, azonban habár az elsőfokú ítéletben 3800 forint szerepelt, az elsőfokú bíróság által megállapított 1 296 092 forint összeget nem módosította ennek megfelelően.

[18] Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul utasította el a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése miatt kért sérelemdíj és vagyoni kártérítés iránti igényét azzal összefüggésben is, hogy az alapperben eljáró bíróság mulasztására tekintettel már nem tudta bizonyítani, miszerint a M.-i Hőszolgáltató Kft. 95 000 forintot visszautalt az alapper felperesének. Amennyiben a felajánlott bizonyítást a bíróság kellő időben foganatosítja, úgy a 2005-2007. közötti időre vonatkozó iratok is rendelkezésre álltak volna a szolgáltatónál. Az általa felhívott, a bizonyítási szükséghelyzetre vonatkozó rendelkezések szerint az elsőfokú bíróságnak tényként kellett volna elfogadnia jelen perben ezen összeg visszatérítését. Hasonlóképpen megalapozza igényeit, hogy az alapperben eljáró bíróság mulasztása miatt F. I.-né tanúkenti meghallgatására már nem volt lehetőség, így a bizonyítás sikertelenségét az alperes okozta. Az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel szemben az alapeljárásban megjelölte, hogy mely tények meghallgatására kéri a tanút.

[19] Sérült a tisztességes eljáráshoz való joga azzal is, hogy az alapperben a másodfokú bíróság bizonyítást folytatott le, de annak alapján csak részben adott helyt a beszámítási kifogásának és a másodfokú bíróság döntésével szemben nem volt jogorvoslatra lehetősége, hiszen a felülvizsgálati kérelmét és alkotmányjogi panaszát visszautasították. Az érdemi jogorvoslat hiánya az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésébe is ütközik.

[20] Az alapperben hozott ítélet nem tartalmazza, hogy pontosan mely számlák alapján, hogyan számította a bíróság a rezszi összegét, ami megalapozza a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése miatti sérelemdíj iránti igényt, hiszen a megítélt összeg ítélt

dolgot jelent. Nem felel meg a perben csatolt kimutatásra való utalás. Nem állapítható meg az 1 296 092 forint összetétele, ezzel összefüggésben az alapperben az elsőfokú bíróság nem tett eleget a hatályon kívül helyező végzésben előírtaknak, ami súlyos eljárési szabálysértés. Az elsőfokú bíróság szintén megalapozatlanul utasította el a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése alapított, illetve vagyoni kártérítés iránti igényét az alapperbeli ítéletben található számítási hibákkal összefüggésben is; az általa levezetett számításra tekintettel az ítélet rendelkező része és indokolása ellentmondásban áll. Az igénye nem utasítható el azért, mert nem kérte az ítélet kijavítását.

[21] Fenntartotta, hogy az alapperbeli szakértői vélemény aggályos, ennek ellenére azt az alapperben eljáró bíróság elfogadta ítélezése alapjául anélkül, hogy az észrevételeinek megválaszolására kötelezte volna, és indítványa ellenére nem rendelt ki új szakértőt, amely megalapozza a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésére alapított sérelemdíj iránti igényét. Az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmaz tényállást és indokolást a szakértői véleményre vonatkozó – a fellebbezés kiegészítésében is részletesen ismertetett – észrevételeire, jelen perben ezzel összefüggésben előadott jogi érveire, csupán az alperes ítéletében foglaltakat ismerteti.

[22] Az elsőfokú bíróság ítélete a perköltség vonatkozásában is törvénysértő: egyrészt az alperes kérhette volna az elektronikus hírközlő hálózat útján való meghallgatását, amely esetben nem merül fel útiköltsége; másrészt az alperes forgalmi engedélyt nem csatolt, és a két tárgyalásra két eltérő távolságot számított fel, ekként csak a buszköltségre tarthatna igényt, amely 8000 forint.

[23] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását annak helyes indokai alapján. Érvélése szerint az elsőfokú bíróság az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárési szabálysértést nem követett el, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével megalapozott döntést hozott. Az indokolási kötelezettségének az elsőfokú bíróság kellő mértékben leget tett, a tényállás a jogvita eldöntéséhez szükséges elemeket tartalmazza, indokolása kiterjed a releváns körülményekre. A bizonyítási érdekről megfelelően tájékoztatta a feleket, arról nem volt köteles tájékoztatást adni, hogy a felperes bizonyítási kötelezettségének miként tehet eleget. Az anyagi pervezetés továbbá nem terjedhet ki a bizonyítékok bizonyító erejének előzetes értékelésére. Az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezése sem jogszabálysértő, az alperes a több rendelkezésére álló útvonal közül választhatott.

[24] A felperes kérte az elsőfokú ítélet kijavítását és kiegészítését is, amelyet az elsőfokú bíróság 32.P.20.8../2024/95. szám alatti végzésével elbírált; ezen végzést az ítéltábla Pkf.I.20.5../2025/2. szám alatti végzésével helybenhagyta.

[25] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és azt megalapozatlannak találta.

[26] Habár a felperes másodlagos fellebbezési kérelemként terjesztette elő az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmét, a Pp. 383. §-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az ügy érdemében csak akkor hozhat döntést, ha az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs szükség, ezért az ítéltáblának elsődlegesen ezen fellebbezési kérelmet kellett vizsgálnia.

[27] A felperes a Pp. 380. §-a alapján is kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és több okból is állította az elsőfokú ítélet indokolásának hiányosságát. A Pp. 380. §-ának c) pontja abszolút hatályon kívül helyezési okként rögzíti az ítélet olyan orvosolhatatlan formai hiányosságát, amely miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan; amely a törvényjavaslatához fűzött miniszteri indokolás szerint akkor áll fenn, ha az ítélet egyáltalán nem tartalmazza a rendelkező részt vagy az indokolást. Az ítélet hatályon kívül helyezése

ezen rendelkezés alapján akkor indokolt, ha a fogyatékoság olyan mértékű, hogy az elsőfokú bíróság döntése vagy jogi álláspontja, tehát döntésének indokai, ekként a másodfokú eljárás tárgya hiányzik. Ezen feltételek ugyanakkor jelen esetben nem állnak fenn. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása részben valóban hiányos: nem tartalmaz jogi érvelést a temetéssel kapcsolatos telefonköltségek bizonyítására vonatkozó tájékoztatás elmulasztásával összefüggésben előadott felperesi érvelésre. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor a keresetet kimerítve az egyösszegű sérelemdíj iránti igény elutasításáról rendelkezett és általánosságban is rögzítette, hogy az eljárási szabálysértés önmagában nem jár a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmével, ha azt a másodfokú bíróság orvosolni tudta (ítélet [105] bekezdése), valamint a vagyoni kártérítés iránti valamennyi igénnyel összefüggésben a kimondta, hogy kirívóan súlyos jogalkalmazási hiba hiányában az alperes kártérítési felelősségének feltételei nem állnak fenn (ítélet [117] bekezdése). A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmet is előterjesztett, az ítéltábla által gyakorolni kért felülbírálati jogkörént a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének e) pontját is megjelölte, amelyre tekintettel az ítéltábla az anyagi jogi felülbírálat körében az az indokolás ezen hiányosságát pótolta.

[28] A felperes indítványozta az elsőfokú ítéletnek a Pp. 381. §-ára alapított hatályon kívül helyezését is, amellyel összefüggésben rögzíti az ítéltábla, hogy habár a felperes fellebbezésében több oldalon át sorolta az állítása szerint az elsőfokú bíróság által megsértett jogszabályhelyeket, azonban a Pp. 371. §-a (1) bekezdésének d) pontjából következően önmagában a megsértett jogszabályhely megjelölése nem elegendő, a jogszabálysértésre vonatkozó indokokat is ismertetni szükséges; ezért az ítéltábla csak azon eljárási szabálysértéseket vizsgálta, ahol a felperes ennek eleget tett.

[29] A felperes számos összefüggésben hivatkozott a Pp. 346. §-a (4) és (5) bekezdéseinek megsértésére, felhívva az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdését is. Az alkotmánybíróság ugyanakkor többször is értelmezte az indokolt bírósági döntéshez való jog tartalmát, ennek során leszögezte, hogy az indokolási kötelezettség csak azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolása az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat [32]; 3159/2018. (V. 16.) AB határozat [31]}. Az Alkotmánybíróság azt is kifejtette, hogy nem következik az indokolási kötelezettségből a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {26/2020. (XII. 2.) AB határozat [22]}. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését az, ha a bíróság által kifejtett okokkal, indokokkal a jogorvoslatot kezdeményező fél nem ért egyet.

[30] A felperes egyes, külön is megfogalmazott érveire tekintettel rögzíti az ítéltábla, hogy a Pp. 346. §-ának (4) bekezdése a felek per tárgyára vonatkozó kérelmei (pl. kereseti kérelem, ellenkérelem, viszontkereset), a felek ezzel kapcsolatos nyilatkozatai lényegének rögzítését írja elő; nem szükséges a fél valamennyi nyilatkozatának részletező feltüntetése; elegendő azok releváns hivatkozásait összefoglalni. Az elsőfokú ítélet a kereset jogi érvei közül ugyan nem tartalmazza a temetéssel kapcsolatos telefonköltségre vonatkozó alapperbeli tájékoztatás elmaradására vonatkozó felperesi hivatkozást, azonban a már kifejtettek szerint ezzel az elsőfokú ítélet az ítéltábla által kiegészíthető, így az nem lehet az ítélet hatályon kívül helyezésének indoka (Pp. 381. §-a). Az ítélet jogi indokolásának továbbá a megállapított tényállást is csak az adott ügy eldöntéséhez szükséges mértékben, azaz a releváns tényekre szorítkozva kell tartalmaznia. A jogi indokolásnak pedig a Pp. 346. §-ának (5) bekezdése alapján csupán a bíróság döntésénél figyelembe vett jogszabályokat kell rögzítenie, de azokat sem szükséges szó szerint idéznie. A figyelembe vett jogszabályok értelmezését is csak szükség szerint kell kifejtetni, amely elsősorban akkor indokolt, ha a felek között éppen annak értelmezése vitatott vagy a bíróság értelmezése eltér a felekétől.

[31] Az ellenkérelem nem szenvedett alaki vagy tartalmi hibában. Amennyiben az ellenkérelem a felperes valamely keresetére, releváns tényállítására nem tartalmaz nyilatkozatot, azt a Pp. 203. §-ának (2) bekezdése alapján kell értékelni, azzal, hogy a Pp. 183. §-ának (4) bekezdése szerint a fél perfelvételi nyilatkozatait a perfelvétel lezárásáig szabadon megváltoztathatja, így az alperes a korábban nem érintett kérdésekre is előadást, védekezést fogalmazhat meg. A felperes hivatkozásával szemben az alperes érdemi ellenkérelme nem csupán általános hivatkozást tartalmazott: részletes indokát adta annak, hogy az alapeljárás álláspontja szerint miért nem sértette a felperesnek a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belüli befejezéshez fűződő jogát [ezen belül az ellenkérelem 3. oldalának utolsó és 4. oldalának első bekezdéseiben hivatkozott arra is, hogy az alapper elhúzódasához éppen a felperes járult hozzá például alaptalan kizárási, határidő hosszabbítás iránti kérelmekkel, ekként az elsőfokú bíróság a Pp. 342. §-a (1) és (3) bekezdésének sérelme nélkül alapította erre a kereset elutasítását]; valamennyi vagyoni kárigény elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a kártérítési felelősség feltételei nem állnak fenn a kirívóan okszerűtlen mérlegelés, vagy kirívóan súlyos jogértelmezési, jogalkalmazási hiba hiányában. A bírósági meghagyás kibocsátásának Pp. 181. §-ának (1)-(2) bekezdéseiben írt feltételei ekként nem álltak fenn. Rámutat továbbá az ítéltábla, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint nem minősül az ügy érdemi eldöntésére kiható eljárási szabálysértésként, így nem alapozza meg az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését az sem, ha az elsőfokú bíróság a törvényi feltételek megvalósulása ellenére nem rendelkezett bírósági meghagyás kibocsátásáról és érdemben bírálta el a keresetet (BDT2020. 4179.).

[32] A felperes jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelmét az elsőfokú bíróság elbírálta. A jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelmet elutasító végzés ellen a Pp. 161. §-a és 365. §-ának (2) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek (BDT2020. 4262.), ezért a Pp. 349. §-ának (3) bekezdése alapján a bíróságnak a határozatát nem kell indokolással ellátnia (ugyanakkor az ítélet [119] bekezdése tartalmazza ezen indokokat is); a Pp. 365. §-ának (3) bekezdése alapján továbbá a kijavítás elutasításáról szóló határozat a fellebbezésben sem támadható; ezért az ezzel összefüggésben a fellebbezésben előadottak nem voltak vizsgálhatóak.

[33] A Pp. 156. §-ának (2) bekezdése értelmében amennyiben a bíróság elutasítja az eljárás szabálytalanság elleni kifogást, annak indokait elegendő az ítéletben rögzítenie, amelynek az elsőfokú bíróság az ítélet [120] bekezdésében eleget tett. A 2025. március 5. napján megtartott tárgyaláson a felperes jogi képviselője jelen volt, aki az alperesi jogi képviselő nyilatkozatát és a bíróság bizonyítási érdekről történt tájékoztatását követően – habár az elsőfokú bíróság arra is figyelmeztette, hogy a perfelvétel lezárását követően bizonyítási indítványt már csak a Pp. 220. §-ának (1) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén terjeszthet elő – kifejezett kérdésre kizárólag az ÉMÁSZ megkeresését kérte, további bizonyítási indítványt nem tett és arra határidő engedélyezését sem kérte, mint ahogy nem indítványozta szünet elrendelését sem az ügyfelével való egyeztetés érdekében. A kötelező jogi képviselet bevezetése éppen a szakszerű igényérvényesítését és ezáltal a perek észszerű időn belüli befejezését célozta; amennyiben a professzionális jogi képviselő további nyilatkozatot kívánt volna tenni, vagy ennek érdekében határidő biztosítását tartotta szükségesnek, úgy ennek megfelelő nyilatkozatot kellett volna tennie. A jogi képviselő nem kívánt további nyilatkozatot tenni, azaz akként tekintette, hogy perfelvételei nyilatkozatait teljeskörűen előadta; annak nincs jelentősége, ha utóbb ezen nyilatkozatát tévesnek tekintette. A perfelvételi tárgyalás elhalasztásának Pp. 192. §-a (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban írt feltételei ekként nem álltak fenn.

[34] A Pp. 191. §-ának (4) bekezdése a perfelvételi tárgyaláson valóban lehetővé teszi, hogy a fél jogi képviselője mellett akár ténybeli, akár bizonyítási vagy egyéb, a perfelvétel körébe tartozó kérdésről a fél és egyéb meghatalmazottja is hatályos nyilatkozatot tegyen. A

2025. március 5. napján tartott perfelvételi tárgyalásról készített jegyzőkönyv ugyanakkor nem igazolja, hogy az eljáró bíróság ne engedte volna a „hozzátartozói meghatalmazottat” nyilatkozni; a felperes – egyébként elutasított - kijavítási kérelme szerint is csupán annyi hangzott el a meghatalmazott felé, hogy „ne szóljon közbe”, amely tartalma szerint a Pp. 234. §-ának (1) bekezdése szerinti rendfenntartás körébe esik, nem azonosítható a meghatalmazott nyilatkozattételi jogának korlátozásával. A jegyzőkönyv szerint az elsőfokú bíróság két alkalommal is szünetet rendelt el a felperesi oldal kérelmére, ekként biztosította a jogi képviselő, a felperes és a „hozzátartozói meghatalmazott” részére a konzultáció lehetőségét. Hangsúlyozza ugyanakkor az ítéltábla, hogy a felperes és meghatalmazottjai is kötelesek előmozdítani az eljárás koncentrált lefolytatását és befejezését [Pp. 4. §-ának (1) bekezdése], a több részletes perfelvételi irat előterjesztését követő több mint két és fél órás perfelvételi tárgyaláson kellő idő állt rendelkezésre a felperesnek nyilatkozatai megtételére.

[35] A Pp. 189. §-ának (4) és (5) bekezdései szerint, ha a bíróság viszontválasz előterjesztésére hívja fel az alperest, úgy csak arra kell figyelemmel lennie, hogy az lehetőleg megérkezzen a felpereshez a perfelvételi tárgyalás megtartását megelőzően; a fél köteles gondoskodni arról, hogy a perfelvételi tárgyaláson tény- és bizonyítási kérdésekben személyesen vagy képviselője útján nyilatkozatot tudjon tenni [Pp. 189. §-ának (6) bekezdése]. A bíróság mérlegelésen alapuló döntése, hogy további előkészítő irat [Pp. 202. §-ának (1) bekezdése] benyújtását szükségesnek tekinti-e a tárgyalás előkészítése érdekében; nem eljárási szabálysértés, ha arra nem hívja fel a felet. A Pp. 203. §-ának (1) bekezdése kivételt nem engedő módon a fél által felhívás nélkül előterjesztett perfelvételi irat hatálytalanságát mondja ki. A törvény kifejezett rendelkezése folytán hatálytalanként minősülő beadványt a bíróság a fél kérelmére, méltányosságból sem tekintheti hatályosnak; a fél a nyilatkozatot a perfelvételi tárgyaláson vagy a bíróság felhívására benyújtott perfelvételi iratban adhatja elő hatályosan. Nem eljárási szabálysértés ezért, ha a bíróság a perfelvétel lezárását követő, a hatálytalan beadványok hatályosként való elfogadására vonatkozó kérelemről nem hoz alakszerű határozatot.

[36] A Pp. 622. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás elrendelése a bíróság feltételhez kötött diszkrecionális, azaz belátásától, saját megítélésétől függő jogköre, melynek alkalmazását a törvény a bíróság számára nem kötelezettségként, hanem lehetőségként írja elő (Fővárosi Ítéltábla Kf. 700.289/2022/7. szám alatti határozat); ekként nem minősül eljárási szabálysértésként, ha e kérelemnek nem ad helyt. Az elektronikus hírközlő hálózat útján megtartott tárgyalás hiánya továbbá nem érinti az ügy érdemi elbírálását, a felperes jogi képviselője a tárgyalásokon jelen volt.

[37] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem mindezek alapján nem volt alapos; azért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül.

[38] A felperes több vonatkozásban állította az anyagi pervezetés szabályainak megsértését is, amely az anyagi jogi felülbírálat része. A bíróságot anyagi pervezetési kötelezettség terheli a tény- és jogállítások [Pp. 237. § (1)-ának bekezdése], valamint a bizonyítékok és bizonyítási indítványok hiányossága esetén [Pp. 237. §-ának (2) bekezdése]; amely kötelezettségnek eleget téve az elsőfokú bíróság a 2025. március 5. napján megtartott perfelvételi tárgyaláson tájékoztatást adott a bizonyítási érdekről. Az anyagi pervezetés célja, hogy a fél tisztában legyen az összes körülménnyel, amely a perbeli követelés érdemi vizsgálatát akadályozza, és lehetősége legyen nyilatkozatait pontosítani, kiegészíteni, de nem feladata a bíróságnak a jogi szempontból legmegfelelőbb jogi érveléshez segíteni a feleket. Az anyagi pervezetés továbbá nem terjedhet ki a fél által nem hivatkozott, ezeken kívül álló körülmények kutatására; az nem a pernyertesség elérése érdekében adott bírói instrukció és

nem terjedhet ki az adott bizonyítási eszköz bizonyító erejének értékelésére sem. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése ezen keretek között nem volt téves vagy hiányos.

[39] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügy eldöntéséhez szükséges mértékben a tényállást feltárta és a logikai ellentmondástól mentesen megállapított tényállásból érdemben helytálló következtetésre jutott. Az ítéltábla a döntés indokait is osztotta a következők szerint részben kiegészítve, pontosította.

[40] Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a felperesnek a per észszerű időben való befejezéséhez fűződő alapjogának megsértésére alapított sérelemdíj iránti igényét. Az indokolás helytálló érvelése szerint a per észszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg. Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel nem támadott megállapítása szerint az alapper időtartama meghaladta a per befejezéséhez szükséges - érvelése szerint legfeljebb 5 éves - időtartamot; amelyet a jelen per felperesének perelhúzó magatartása és az eljárás bíróság nem megfelelő pervezetése együttesen okozott. Ezzel összefüggésben szükséges hangsúlyozni, hogy az 1952. évi Pp. 2. §-ának (2) bekezdése kifejezetten előírja a per befejezésének észszerű időtartama körében a konkrét eljárás lefolytatása egyedi körülményeinek, így a fél perbeli magatartásának vizsgálatát; hiszen az ügy urai maguk a felek, ők határozzák meg a per tárgyát és ezáltal a bírósági eljárás mozgásterét. Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokai között ugyan valóban általánosságban rögzítette, hogy jelen per felperese az alapperben benyújtott alaptalan kizárási indítvánnyal, költségmentesség engedélyezése iránti, kijavítási és kiegészítés iránti, illetve jogorvoslati kérelmeivel jelentős mértékben maga okozta az alapper elhúzódását, azonban az ítélet tényállást megállapító részében (az ítélet [5]-[77] bekezdéseiben) pontosan és részletesen megjelölte a felperes oldalán figyelembe vett, a per elhúzódását eredményező egyes perbeli cselekményeket; ezzel indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett. A per elhúzódása az 1952. évi Pp. 2. §-ának (1) és (3) bekezdéseiből következően a peres eljárás egészére és nem egyes eljárási cselekményekre nézve vizsgálandó (a Kúria Pfv.20971/2024/4. számú határozata), nem annak van jelentősége, hogy az egyes perbeli cselekmények, illetve mulasztások hány nappal növelték az eljárás hosszát, hanem annak, hogy ezek összesége miként hatott a per teljes tartamára; a felperes ezért megalapozatlanul állította az indokolás hiányosságát. Az elsőfokú bíróság továbbá a szükséges bizonyítást lefolytatta azzal, hogy jelen per anyagává tette az alapper iratait, az ezen felperesi igény elbírálásához releváns tényállás megállapításához [Pp. 276. §-ának (1) bekezdése] további bizonyítás nem volt szükséges.

[41] A per koncentrált lefolytatásának és ezáltal a per észszerű időn belül való befejezésének elősegítése az 1952. évi Pp. hatálya alatt is kötelezettsége volt a feleknek [8. §-ának (4)-(5) bekezdései]; amelynek jelen per felperesének alapperbeli eljárása nem felelt meg. A felperes alapperbeli nyilatkozatait jellemzően rövid időszakon belül egymást követően előterjesztett számos előkészítő iratban széttagolva tette meg, amely értelemszerűen akadályozza a per koncentrált lefolytatását. Így érdemi ellenkérelmét és beszámítási kifogását is 2009. március 9. és 28. napjai között öt előkészítő iratban nyújtotta be, azok összefoglaló előadását a bíróság kifejezett felhívása ellenére sem nyújtotta be, azonban beszámítás iránti indítványát még 2010. március 19-én, 2014. november 2-án és 2015. augusztus 28-án, de még 2018. október 25-én kelt beadványában is felemelte. Hasonlóképpen a lakás kiürítésére kötelező részítélet elleni fellebbezésének indokait (P.20.2../2009/30., 40., 46., 49. és P.23.6../2009/8., 12., 23., 33., 40., 42., 46., 47., 48., 50. számok alatt) is számos külön okiratban terjesztette elő; az elsőfokú bíróság P.23.6../2009/107 alatti ítélete ellen is 116., 122., 125. és 131. alatt nyújtott be fellebbezést, amely azonban határozott fellebbezési kérelem hiányában további hiánypótlásra szorult (2.Pf.21.6../2013/2. alatti végzés), amelynek a felperes újabb négy beadványban tett eleget. Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban

hozott ítélete elleni fellebbezését is többször kiegészítette (Pf.20.2../2018/37., 38.); a szakértői véleményre vonatkozó észrevételeit is több, egymást követő előkészítő iratban tette meg (P.23.6../2009/18., 22., 24.). A felperes emellett a bíróság felhívásainak kézhezvételét követően rendszerint arra hivatkozott, hogy azokat nem tudja értelmezni és további tájékoztatást kért a felhívások érdemi megválaszolása nélkül (a teljesség igénye nélkül P.20.2../2009/34, P.23.6../2009/22., 25., 28., 35. szám alatti beadványok), a tárgyalások jelentős részén nem jelent meg, de utólag több beadványban is reagált az ott elhangzottakra; az eljárás alatt megváltozott lakcímét nem jelentette be. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a felperes az alapperben számos alkalommal tett megalapozatlan kizárási indítványt az eljáró bíró, a M.-i Városi Bíróság (később M.-i Járásbíróság), a B.. Megyei Bíróság (később M.-i Törvényszék) egésze, illetve egyes másodfokú tanácsok kizárása érdekében olyannyira, hogy a kizárás megtagadásával egyidejűleg a bíróság egy alkalommal pénzbírsággal is sújtotta (14.Pkf.20.2../2011/3. szám alatti határozat). A felperes számos megalapozatlan költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelmet, továbbá több megalapozatlan kiegészítés iránti kérelmet is előterjesztett, így az elsőfokú bíróság részítélete ellen, kérelmének indokai a felperes szintén többször kiegészítette (P.20.2../2009/129., 131.); de kérte kiegészíteni a B.. Megyei Bíróság 2.Pkf.21.3../2013/4. alatti és M.-i Törvényszék 3.Pkf.21.7../2017/2. alatti végzését, a Kúria Pfv.21.8../2012/9. alatti részítéletét; az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletét, vagy a P.21.5../2014/86. alatti kijavító végzését is; több alkalommal kérte pervezető végzése javítását is.

[42] A felperes továbbá az alapeljárásban számos fellebbezést is benyújtott. A jogorvoslathoz való jog gyakorlása önmagában nem róható a fél terhére akkor sem, ha az ténylegesen növeli a per időtartamát. A felperes azonban nagyszámú jogorvoslati kérelmét kifejezetten olyan módon terjesztette elő, amely a jogorvoslathoz való jog gyakorlásából általában adódó, szükségszerű időmúlást jóval meghaladóan járult hozzá a pertartam növeléséhez: általában előbb csupán a fellebbezés tényét jelentette be a fellebbezési határidő végéhez közelítve és további határidőt kért a fellebbezés indokainak előterjesztésére (például P.23.6../2009/83., 124., 157., P.21.5../2014/106. szám alatti beadványok) vagy csak annyit jelentett be, hogy a határozat ellen fellebbez, amely miatt hiánypótlás elrendelése vált szükségessé (például P.21.5../2014/80., 81. szám alatti beadványok). A már rögzítettek szerint továbbá fellebbezésének indokait is több beadványban foglaltan, azokat folyamatosan bővítve közölte. A jogorvoslathoz való jog gyakorlásának ezen módja pedig már értékelendő annak vizsgálata során, hogy az igényérvényesítő fél maga hozzájárult-e a per elhúzódásához.

[43] Az alapperben eljáró elsőfokú bíróság ítéletét a M.-i Törvényszék 2.Pf.21.6../2013/16 szám alatti végzésével az 1952. évi Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte az elsőfokú eljárásban elkövetett lényeges eljárási szabálysértések miatt; részben arra tekintettel, hogy jelen per felperesének észrevételeire az elsőfokú bíróság nem nyilatkoztatta a kirendelt szakértőt; részben az indokolási kötelezettség megsértésére; de részben éppen arra tekintettel, hogy jelen per felperese a beszámítási kifogásában nem jelölte meg az érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tényeket (és azt is hangsúlyozta, hogy a bíróságot nem terheli kioktatási kötelezettség az anyagi joggal összefüggésben). Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tehát ugyan az elsőfokú bíróság által elkövetett eljárási szabálysértésekre visszavezethetően, de részben jelen per felperesének hiányos perbeli nyilatkozatai okán került sor. Továbbá figyelembe kellett venni, hogy az elsőfokú eljárás megismétlésének elrendelése kétségtelenül késleltette ugyan az ügy érdemi befejezését, azonban az elsőfokú bíróság eljárása a terhére rótt eljárási szabálysértések jellegére tekintettel nem tekinthető kirívóan szakszerűtlennek vagy célszerűtlennek. Hangsúlyozni kell továbbá, hogy a bírói gyakorlat szerint a kétfokú eljárásból, a jogorvoslat intézményéből következik olyan döntés hozatalának lehetősége, ami a megalapozott döntés érdekében az alsóbb fokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja és ez szükségszerűen növeli az eljárás

időtartamát, önmagában ez nem is tekinthető az eljárás ésszerűtlen elhúzódását eredményező időtartamnak (Kúria Pfv20.5../2019/4. szám alatti végzés). Nem volt jelentősége a per észszerű időn belüli befejezéséhez való jog szempontjából annak sem, ha a megismételt eljárásban egyes bizonyítási cselekményeket nem az elsőfokú, hanem a másodfokú bíróság végzett el, hiszen ezek időigénye mindenképpen felmerült.

[44] A felperes megalapozatlanul sérelmezte továbbá az elsőfokú ítélet azon megállapítását is, hogy a fél perelhúzó eljárása és az alapperben eljáró bíróság célszerűtlen pervezetése nem volt egymástól elválasztható. A per elhúzódását alapvetően jelen per felperesének a már ismertetett eljárási magatartása, szükségtelen és perelhúzó cselekményei okozták, amelyhez hozzájárult, hogy az alapperben eljáró elsőfokú bíróság megfelelő pervezetésével, az 1952. évi Pp. szerint is rendelkezésre álló eljárásjogi eszközökkel a felperes ezen magatartását, per elhúzódását nem akadályozta meg. A felperes maga sem hivatkozott az alapperben eljáró bíróság kifejezett inaktivitására, ilyen – az eljáró bíróság érdemi intézkedése nélkül eltelt – időszakok a perben kis számban és a per teljes tartamához képest rövidebb időtartamban észlelhetőek csupán, amelyek összességében kevésbé járultak hozzá az eljárás elhúzódásához; semmiképpen sem olyan mértékben, amely a felperes sérelemdíj iránti igényét megalapozná.

[45] A felperes fellebbezésében is állította a tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését valamennyi az elsőfokú eljárásban előadott okból, fellebbezése azonban e körben is megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy az alapperben eljáró bíróságok megfelelően eleget tettek indokolási kötelezettségüknek, ezzel összefüggésben az ítéltábla visszautal a jelen ítélet [29] bekezdéseiben kifejtettekre. Hangsúlyozza továbbá, hogy az elsőfokú bíróság (ítéletének 3-4. oldalain) beazonosítható módon megjelölte az általa figyelembe vett közüzemi számlákat; a M.-i Törvényszék jogerős ítéletében szintén beazonosítható módon (az elsőfokú eljárásban csatolt okiratok pontos, beazonosítható megjelölésével) meghatározta a figyelembe vett közüzemi számlákat. Az elsőfokú bíróság helytállóan érvelt akként, hogy az indokolási kötelezettségből nem következik az egyes számlák egyenként való feltüntetésének kötelezettsége; azt nem teszi szükségessé az ítélet anyagi jogerőhatása sem.

[46] Az alapperben eljáró elsőfokú bíróság bizonyítási teherről való tájékoztatása ténylegesen kimerült az 1952. évi Pp. 3. §-a (3) bekezdésének szövegszerű ismertetésében, azonban a M.-i Törvényszék 3.Pf.20.2../2018/7. szám alatti végzésével részletes tájékoztatást adott a bizonyítási teherről, kifejezetten kitérve arra is, hogy a perben jelen per alperesének kell bizonyítania azon előadását, amely szerint a telefonköltségből 1412 forint a temetéssel összefüggésben merült fel, ezért azt az alapper felperese tartozik viselni és lehetőséget adott a bizonyítási indítványok előterjesztésére. Az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint az 1952. évi Pp. 2. §-ának (3) bekezdésén alapuló sérelemdíj megítélésének feltétele, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban ne legyen orvosolható; márpedig a bizonyítási teherről adott tájékoztatást a másodfokú bíróság a fentiek szerint pótolta, ekként az okozott sérelmet orvosolta. Ugyanezen oknál fogva nem alapozhatja meg a felperes igényét az sem, hogy a végrehajtási lapot a bíróság idő előtt állította ki (amelyre egyébként keresetében a felperes még nem is hivatkozott), hiszen annak visszavonásáról is rendelkeztek. Hasonlóképpen jelen per felperesének szakértői véleményre tett észrevételeire a megismételt eljárásban a bíróság írásban és a tárgyaláson szóban is nyilatkoztatta a szakértőt, ezzel korábbi mulasztását orvosolta; az pedig nem sérti a felperes tisztességes eljáráshoz való jogát, ha a bíróság az ítéletét a felperes által ezt követően is vitatott szakértői véleményre alapította. A felperes ezen hivatkozásával összefüggésben szükséges hangsúlyozni, hogy a bíróság ellen alapjog sérelemre alapított kártérítési per nem jelenthet új jogorvoslati lehetőséget a fél számára a korábbi, kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős határozatokkal szemben. Nem lehet

kártérítés/sérelemdíj alapja az, ha a fél a korábbi döntés helyességét érdemben vitatja (Kúria Pfv.21.5../2018/5. szám alatti határozat); az érdemi döntés jogszerűsége, illetve annak állított hiánya a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése okán nem vizsgálható (Kúria Pfv.20.7../2019/7. szám alatti határozat), mivel a bíróságnak az ügy érdemében hozott jogerős ítélete nem vonható a tisztességes eljáráshoz való jog körébe. Nem volt vizsgálható ezért a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése a felperes azon hivatkozásai alapján, hogy az alapperben eljáró bíróság tévesen állapította meg, miszerint az azon perben érintett ingatlant nem üritette ki 2012. augusztus 14. napját megelőzően; és megalapozatlanul kötelezték ezen időpontig használati díj és rezsiköltség megfizetésére. Szintén nem volt figyelembe vehető azon felperesi hivatkozás, hogy nem vették figyelembe az alapper felperese részére az ÉMÁSZ Nyrt.-től vagy a M.-i Hőszolgáltató Kft.-től állított visszautalásokat; illetve jogellenesen figyelmen kívül hagyta a jogerős ítélet az 598 forint telefonköltséget.

[47] Nem sérült a felperes a tisztességes eljáráshoz való joga abból az okból sem, hogy az alapperben eljáró bíróság mulasztása miatt F. I.-né tanúkénti meghallgatására időközbeni elhalálása miatt már nem volt lehetőség. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette ítéletének [110] bekezdésében, hogy a jogerős ítélet jelen per felperesének az ingatlan vételárával kapcsolatos beszámítási kifogását arra is tekintettel ítélte megalapozatlannak, hogy habár azt kizárólag ajándék visszakövetelése címén érvényesíthette volna azon per felperesével szemben, erre alapított igénye nem volt. A felperes fellebbezése ezen megállapítást nem támadta, de azt kétséget kizáróan igazolja az alapperben hozott jogerős ítélet is, márpedig ez esetben nem volt annak jelnetősége, hogy a vételárhoz való hozzájárulását (amelyre a tanú meghallgatását kérte) jelen per felperese bizonyította-e. Az 1952. évi Pp. 163. §-ának (1) bekezdése szerint is csak a per eldöntéséhez szükséges bizonyítás lefolytatásának van helye, a szükségtelen bizonyítás elmaradása nem okozhat alapjogi sérelmet.

[48] Az alapperben a másodfokú bíróság elrendelte a M.-i Távhőszolgáltató Kft. megkeresését, a szolgáltató ugyanakkor a megkeresés időpontjában a 2005. és 2009. közötti időszakra már nem tudott adatot szolgáltatni. alapjogi sérelem ugyanakkor ezzel összefüggésben sem állapítható meg. Az alapperben eljáró elsőfokú bíróság a beszámítási kifogást érdemben nem találta vizsgálhatónak, ezen jogi álláspontjára tekintettel a bizonyítás elrendelését az 1952. évi Pp. 163. §-ának (1) bekezdésére tekintettel mellőzte. A jelen per felperesének fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság pedig eltérő jogi álláspontjára tekintettel a felajánlott bizonyítást lefolytatta, ezzel orvosolva az elsőfokú bíróság hibás eljárását. Értékelni szükséges továbbá, hogy az alapeljárás iratai, de felperes jelen perbeli nyilatkozatai alapján is az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, hogy a felperes nem is tett egyértelmű és határozott állítást ezen összeg visszautalásáról: az alapeljárásban és jelen perben is elismerte: csupán vélelmezi, hogy ilyen összeget fizettek az alapper felperesének vissza (a 32.P.20.8../2024/43. szám alatti jegyzőkönyv 4. oldalán rögzített nyilatkozata szerint ezen összeg csupán valószínű, azt kalkulálta csupán). Az alapperben eljáró másodfokú bíróság a megkeresés részbeni eredménytelensége mellett ezen indokból sem találta megalapozottnak jelen per felperesének beszámítási kifogását. Az ítéltábla hangsúlyozza továbbá, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni; a bíróságnak esetlegesen még egy döntés lényegére kiható jogi tévedése sem jelenti feltétlenül azt, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérült [3005/2014. (I. 31.) AB végzés].

[49] Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy nem jelentette a felperes tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését az, hogy az alapperben eljáró bíróság a bizonyítás kiegészítése mellett érdemben bírálta el a beszámítási kifogását. Az ítéltábla ezzel összefüggésben azonban nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes

felülvizsgálati kérelmet és alkotmányjogi panaszt is előterjesztett, mivel ezen kérelmeit érdemi vizsgálat nélkül utasították el, akként érdemi jogorvoslatot nem jelentettek. Az 1952. évi Pp. 253. §-ának (3) bekezdéséből ugyanakkor következik a fellebbezés teljes átszámaztató hatálya (a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott), ami azt jelenti, hogy a másodfokon eljáró bíróság a rá átszámaztatott jogkörben megengedetten orvosolja a felmerült jogsérelmet azzal a döntéssel, amelyet az elsőfokú bíróságnak helyes eljárás mellett meg kellett volna hoznia. Az Alkotmánybíróság ezen rendelkezés alkotmányossági vizsgálata kapcsán rámutatott, hogy a jogorvoslathoz való jog követelményét az egyfokú fellebbezési rendszer is kielégíti [9/1992. (I. 30.) AB hat. ABH 1992, 59, 68.], a jogorvoslati jogosultság nem biztosít alanyi jogot arra, hogy a tényállás megállapítását minden esetben az elsőfokú bíróság végezze, illetve hogy a másodfokú bíróság korrigáló döntése ellen újabb jogorvoslati lehetőség nyíljon, avagy a másodfokú bíróság csupán korlátozott reformatórius jogkörrel rendelkezzen (970/D/2006. AB határozat). A másodfokú bíróság a jelen per felperese által előterjesztett beszámítási kifogást éppen a felperes fellebbezésére tekintettel vizsgálta, a beszámítási kifogás érdemi elbírálásával a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között maradt; ekként nem sértette a felperes tisztességes eljáráshoz való jogát.

[50] A felperes kártérítési igényként az alapügyben beszámítási kifogásként érvényesített, de a jogerős ítéletben figyelembe nem vett követeléseinek alperes általi megtérítését kérte. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a következőes bírói gyakorlat szerint bírósági jogkörben okozott kár csak kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési tévedés, hiba elkövetése esetében lehetséges.

[51] A felperes vagyoni kártérítési igényével összefüggésben is elsősorban azt kell hangsúlyozni azonban, hogy az eljáró bírósággal szemben indított kártérítési per nem jelent új jogorvoslati fórumot a fél számára a kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős ítélet felülvizsgálatára. Kártérítés alapjául nem szolgálhat, ha a fél a jogerős ítéletet akár érdemben, vagy eljárási szabálysértés miatt továbbra is vitatja (BDT2006. 1496., BDT2009. 1949., BDT2016. 3507.); a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg az alapperben eljáró bíróságok által hozott ítélet jogellenességét (egyebek mellett a Kúria Pfv.21.466/2019/5., Pfv.IV.22.004/2011., Pfv.III.22.157/2012. szám alatti ítéletei, BDT2016. 3507., BDT2006. 1496. szám alatt közzétett döntések), nem szolgálhat a kártérítés alapjául, ha a fél a korábbi döntést jogszabálysértésre hivatkozva tovább vitatja (Pfv.III.21.391/2013.). A bírói gyakorlat szerint a bírói jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény akkor lehet alapos, ha voltak olyan anyagi és eljárásjogi jogszabálysértések, amelyek okozati összefüggésben állnak az állított és bizonyított károsodással, vagyis éppen azok, amelyek nem jelenhettek meg a jogerős ítéletben. A felperes igényei azonban nem ilyen, az alperes érdekkörében felmerült valamely jogellenes magatartással okozati összefüggésben többlettényállási elemként jelentkező kártételek (Debreceni Ítéltábla Pf.20.361/2019/5. szám alatti határozat). Az általa előadottak közül ezen követelménynek csupán az felel meg, amelyben arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróság jogellenes késlekedése miatt a M.-i Hőszolgáltató Kft. már nem tudott adatot szolgáltatni bizonyos időszakra, ezért nem tudta bizonyítani a 95 000 forint visszautalását. Ezzel összefüggésben az ítéltábla visszautal a [48] bekezdésben már kifejtettekre és hangsúlyozza, hogy az alapperben eljáró elsőfokú bíróság azon jogi álláspontja, amely szerint a beszámítási kifogás annak elkésztése miatt érdemben nem volt vizsgálható, nem minősül olyan kirívóan súlyos jogértelmezési hibaként, amely kártérítési felelősséget alapozna meg. A felperes által a bizonyítási szükséghelyzetre vonatkozóan előadottakkal összefüggésben elsődlegesen rámutat az ítéltábla, hogy a perfelvételi szakaszban a felperes arra nem

hivatkozott, így az nem volt figyelembe vehető. Egyebekben pedig az ítéltábla mindenben egyetértett az elsőfokú ítélet indokolásával, amelyet sürgősen nem ismételt meg.

[52] A felperes megalapozatlanul hivatkozott a jogerős alperesbeli ítélet esetleges számítási hibájára is: a bírói gyakorlat szerint kirívóan súlyos mulasztás hiányában nem lehet alapja a kártérítési felelősségnek, ha a bíróság figyelmetlenségből adódóan számítása hibás eredményre vezet (BH2013. 243.). Az ítéltábla mindezekre tekintettel érdemben nem vizsgálta a fellebbezésben és annak kiegészítésében a felperes által arra vonatkozóan előadott érveket, amelyekkel azt kívánta alátámasztani, hogy a jogerős ítélet megalapozatlanul kötelezte egyes részösszegek megfizetésére, illetve utasította el egyes részösszegekre vonatkozó beszámítási igényét.

[53] A felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezéseivel összefüggésben is megalapozatlan. Az elektronikus hírközlő eszköz útján való meghallgatás elrendelése a már kifejtettek szerint a bíróság diszkrecionális döntése, nem róható az alperes terhére, ha ezt nem indítványozta és ezen okból nem minősülhet a felperes a tárgyaláson való megjelenéssel összefüggő készkiadás megtérítésének kötelezettsége alól. A felmerülő készkiadást a félnek szükség szerint kell igazolnia a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján, a felperes az elsőfokú eljárás során a jogi képviselője (és hozzátartozói meghatalmazottja) jelenlétében a tárgyaláson szóban felszámított útiköltség összegét nem vitatta, annak igazolását sem kérte; azt a másodfokú eljárás során megalapozottan már nem teheti vitássá. A fellebbezésben foglaltakkal szemben nincs annak sem jelentősége, hogy az alperes a megtett út hosszát minimális eltéréssel adta el, figyelemmel arra, hogy a forgalmi viszonyok ezen csekély mértékű eltérést indokolhatják (228 és 206 km). Erre tekintettel nem volt helye az a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére kötelező rendelkezés mellőzésének, sem a perköltség leszállításának; de nem volt indokolt a perköltségre vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításának sem.

[54] Az ítéltábla mindezekre tekintettel a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[55] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a másodfokú eljárással felmerült költségeit a Pp. 83. §-ának (5) bekezdése szerint maga köteles viselni. Az alperes a másodfokú eljárással összefüggésben költséget nem számított fel, ezért a Pp. 82. §-ának (1) és (3) bekezdései szerint arról az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett.

[56] A fellebbezési illeték a felperes személyes költségmentessége folytán a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése szerint az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. április 20.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró